

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Karla Černína, Ph.D. ve věci

žalobce: P. M.

zastoupen advokátem Mgr. Michalem Urbanem
sídlem Štefánikova 1, Brno

proti

žalované: Vězeňská služba České republiky, Věznice Břeclav
sídlem P. O. BOX 74, Břeclav

o žalobě proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 12. 3. 2020, č. j. VS-54347-5/ČJ-2020-803830

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Předmětem přezkumu v projednávané věci je přiměřenost uloženého kázeňského trestu.

2. Žalovaná rozhodnutím ze dne 5. 3. 2020, č. j. VS-54347-3/ČJ-2020-803830, rozhodla o uložení kázeňského trestu žalobci za porušení § 28 odst. 1 a 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. Kázeňského přestupku se žalobce dopustil tím, že po dohodě se spoluodsouzeným K., který si nechal změnit telefonní číslo na svém telefonním účtu u osoby M. S. (babička) na telefonní číslo žalobcovy manželky a poskytl mu přihlašovací údaje ke svému telefonnímu účtu v období 2. 11. 2019 až 11. 2. 2020 opakovaně telefonoval s manželkou a v jednom případě s bývalým odsouzeným, jehož telefonní číslo bylo na účtu odsouzeného K. uloženo pod jménem N. D. (sestřenice). Za kázeňský přestupek správní orgán I. stupně žalobci uložil kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 10 dnů nepodmíněně podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
3. Stížnost žalobce ředitel žalované napadeným rozhodnutím zamítl jako nedůvodnou.

II. Obsah žaloby

4. Žalobce v podané žalobě uvedl, že si je vědom porušení svých povinností a k činu se doznal. Kázeňský trest, který mu byl uložen, ovšem považuje za nepřiměřený. Namítl, že současné přerazení z I. do III. prostupné skupiny vnitřní diferenciací skupiny je v rozporu s § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Došlo tím k porušení zásady *ne bis in idem* a zásady přiměřenosti kázeňského trestu.
5. V doplnění žaloby ze dne 19. 8. 2020 uvedl, že přerazení z I. do III. diferenční skupiny je trestem, nikoliv změnou zacházení s odsouzením. Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že za obdobné nebo závažnější kázeňské přestupky byly jiným vězňům uděleny mírnější kázeňské tresty. Někteří vězni navíc ani po udělení trestu nebyli přerazeni do jiné propustné skupiny vnitřní diferenciací. Kázeňský trest uložený žalobci je proto nepřiměřený. Na této argumentaci setrval žalobce i ve svých doplňujících podáních z 10. 10. 2020 a z 26. 1. 2021.
6. Navrhl proto, aby soud napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

7. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že kázeňský přestupek žalobce byl vyhodnocen jako hrubé porušení základních povinností odsouzeného. Úměrně k tomu byl zvolen kázeňský trest. Byl uložen v polovině maximální délky zvoleného druhu trestu po přihlédnutí k doznání žalobce jako polehčující okolnosti. Škála druhů trestů umožňuje i volbu přísnějšího potrestání. Z pohledu žalované byl trest zvolen úměrně k závažnosti kázeňského přestupku a okolnostem, za nichž byl spáchán. Zohledněno bylo i dosavadní chování žalobce.
8. Žádný jiný kázeňský trest za spáchání kázeňského přestupku ve smyslu zákona o výkonu trestu odnětí svobody žalobci uložen nebyl. Po uložení kázeňského trestu byla realizována organizační opatření žalované směřující k plnění účelu výkonu trestu odnětí svobody u žalobce. Tyto změny v zacházení s odsouzeným jsou prováděny operativně, nejsou nijak výjimečné a reagují na stav plnění účelu výkonu trestu odnětí svobody. V žádném případě se nejedná o kázeňské tresty.
9. Důvodem přerazení žalobce z I. do III. prostupné skupiny vnitřní diferenciací byla povaha a charakter spáchaného kázeňského přestupku. Jednalo se o změnu v zacházení s

odsouzeným v souladu s § 39 odst. 6 a 7 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, a Vnitřním řádem pro odsouzené Věznice Břeclav.

10. Ve vyjádření k replice žalobce ze dne 23. 9. 2020 žalovaná uvedla, že přerazení žalobce do jiné propustné skupiny vnitřní diferenciaci není kázeňským trestem uvedeným ve výčtu kázeňských trestů dle § 46 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. O přerazení se nerozhoduje v rámci kázeňského řízení. Při ukládání kázeňského trestu žalovaná postupovala podle § 56 vyhlášky č. 345/1999 Sb. Kázeňský trest uložen žalobci nebyl exemplární. Nejednalo se ani o libovůli žalované či o šikanózní jednání.
11. Na uvedené argumentaci setrvala žalovaná i ve vyjádřeních z 22. 1. 2021 a z 10. 2. 2021.
12. Navrhla proto, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

13. Soud přezkoumal rozhodnutí žalované v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (*ex officio*), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalované.
14. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).
15. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
16. Žalobce za prvé namítal, že uložený kázeňský trest je nepřiměřený
17. Ze správního spisu vyplývají následující skutečnosti. Žalobce byl uznán vinným ze spáchání kázeňského přestupku podle § 28 odst. 1 a 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, kterého se dopustil tím, že po dohodě se spoluodsouzeným opakovaně telefonoval s manželkou a v jednom případě s bývalým odsouzeným. Žalobce se k porušení právních předpisů doznal a svého jednání litoval. Vina žalobce jednoznačně prokázána. Žádný z přeložených důkazů žalobce nezpochybnil.
18. Žalobci byl dne 5. 3. 2020 za kázeňský přestupek v souladu s § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody uložen kázeňský trest v podobě celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 10 dnů. Žalobce trest vykonal ve dnech 17. 3. až 27. 3. 2020.
19. Podle § 46 zákona o výkonu trestu odnětí svobody *je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu* (odstavec 1). *Za kázeňský přestupek lze odsouzenému uložit kázeňský trest. Kázeňský trest se neuloží, jestliže samotným projednáním kázeňského přestupku s odsouzeným lze dosáhnout sledovaného účelu* (odstavec 2). Z § 46 odst. 3 písm. g) zákona pak vyplývá, že *kázeňským trestem je celodenní umístění do uzavřeného oddílu až na 20 dnů*.
20. Ustanovení § 47 zákona o výkonu trestu odnětí svobody pak uvádí, že kázeňský trest lze uložit, jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich (odstavec 1). Uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu (odstavec 2, věta první). Podrobnosti ohledně ukládání kázeňských trestů stanoví vyhláška Ministerstva

spravedlnosti č. 345/1999 Sb. ze dne 21. 12. 1999, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody.

21. Žalobci byl za kázeňský přestupek uložen kázeňský trest v podobě celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 10 dní nepodmíněně. Ze správního spisu je zřejmé, že okolnosti kázeňského přestupku a vina žalobce byly ve smyslu § 47 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody náležitě objasněny. Ostatně ani sám žalobce spáchání kázeňského přestupku nepopírá. Kázeňský trest byl žalobci uložen v polovině zákonné sazby [§ 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody]. Jako polehčující okolnost bylo hodnoceno, že se žalobce k přestupku doznal. Kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Je nutné rovněž zohlednit, že pro řádný výkon vězeňství je nezbytné, aby uložené kázeňské tresty působily výchovně i preventivně na ostatní odsouzené.
22. Soud je přesvědčen, že kázeňský trest uložený žalobci odpovídá závažnosti kázeňského přestupku a je přiměřený. Nelze pominout, že na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné s rozhodnutími správních orgánů nebo soudů. V kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 1785/08, nebo ze dne 4. 2. 2010, sp. zn. II. ÚS 3239/09). Uložený trest nelze srovnávat s případy jiných odsouzených, neboť vždy je nezbytné hodnotit komplexně skutkové okolnosti spáchaného kázeňského přestupku i osobu pachatele. Na základě těchto úvah soud shledal kázeňský trest přiměřeným, uloženým v souladu s § 47 odst. 2 věta první zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
23. Námitka nepřiměřenosti uloženého trestu tak není důvodná.
24. Žalobce za druhé namítal, že souběžné uložení kázeňského trestu v podobě celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 10 dní nepodmíněně a přeřazení z I. do III. diferenční skupiny je v rozporu se zásadou zákazu dvojího trestání obsaženou v § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
25. Podle § 47 odst. 2, věta druhá, zákona o výkonu trestu odnětí svobody *lze za kázeňský přestupek uložit jen jeden kázeňský trest.*
26. Dne 5. 3. 2020 byl žalobci uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 10 dnů. Poté dne 12. 3. 2020 rozhodl ředitel žalované na základě doporučení odborných zaměstnanců o přeřazení žalobce z I. do III. prostupné skupiny vnitřní diferenciaci. Důvodem byla povaha a charakter spáchaného kázeňského přestupku. Téhož dne byl žalobce ředitelem žalované na návrh členů odborné komise vyřazen z vnitřního střeženého pracoviště (pomocná síla – kuchyně) z důvodu jeho nevhodnosti na pracovišti.
27. Podle § 40 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je během výkonu trestu odsouzený povinen podrobit se vnitřnímu řádu věznice, který kromě jiného vymezuje druh a obsah činností, které jsou pro jednotlivé skupiny odsouzených buď povinné, nebo dobrovolné. Okruh konkrétních činností, kterých je odsouzený povinen se zúčastnit nebo které může vykonávat, jsou stanoveny v programu zacházení.
28. Podle § 39 odst. 5 vyhlášky č. 345/1999 Sb. je volba a způsob naplňování cíle programu zacházení vedle chování, jednání, postojů ke spáchanému trestnému činu a výkonu trestu jednou z rozhodujících skutečností při zařazování odsouzeného do některé ze zpravidla tří prostupných skupin vnitřní diferenciaci. Podle odst. 6 vyhlášky tvoří prostupné skupiny

vnitřní diferenciací ucelený systém pozitivní motivace odsouzených. Ve vnitřním řádu se stanoví podrobnější podmínky vnitřní diferenciací tak, aby odsouzený mohl být během výkonu trestu na základě změn v přístupu, plnění programu zacházení, plnění povinností a chování a jednání v souladu, či nesouladu s vnitřním řádem postupně zařazován do jednotlivých skupin.

29. Podle § 39 odst. 7 vyhlášky č. 345/1999 Sb., platí, že o zařazení a o změně zařazení odsouzeného do prostupné skupiny vnitřní diferenciací rozhoduje ředitel věznice nebo jeho zástupce na základě doporučení odborných zaměstnanců (§ 8 odst. 1), zpravidla při hodnocení programu zacházení.
30. Z koncepce zákona o výkonu trestu odnětí svobody a vyhlášky č. 345/1999 Sb. plyne, že skupiny vnitřní diferenciací jsou návazným produktem programů zacházení. Do těchto skupin jsou odsouzení zařazováni na základě plnění programu zacházení, chování, jednání a postojů k trestné činnosti a výkonu trestu.
31. Je nepochybné, že rozhodnutí ředitele věznice o přearažení odsouzeného v rámci prostupných skupin vnitřní diferenciací má přímý vliv na životní sféru odsouzeného. Zařazení odsouzeného do určité skupiny vnitřní diferenciací však nepředstavuje rozhodování o veřejných subjektivních právech odsouzeného, ale výchovné opatření, kterým se sleduje dosažení účelu výkonu trestu odnětí svobody (srov. např. *Sborník stanovisek veřejného ochránce práv – vězeňství*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2010, str. 148-150). Přearažením do jiné prostupné skupiny vnitřní diferenciací totiž nedochází k zásahu do veřejných subjektivních práv odsouzeného, což vyplývá zejména z toho, že zařazením do dané prostupné skupiny je dáána toliko možnost uplatnit určité motivační činitele, nikoliv povinnost.
32. Přearažení odsouzeného do jiného prostupné skupiny vnitřní diferenciací tak nelze chápat jako kázeňský trest (obdobně viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2012, č. j. 10 A 18/2012-29). Kromě toho, že dané opatření není obsaženo ve výčtu kázeňských trestů vyjmenovaných v § 46 odst. 3 zákona o výkonu trestu, není ani svojí povahou kázeňským trestem, neboť neznamena omezení veřejných subjektivních práv odsouzeného. Práva spojená se zařazením do daného typu věznice odsouzenému zůstávají zachována, mění se pouze zařazení uvnitř věznice v závislosti na jeho přístupu k plnění programu zacházení, chování, jednání, postojů ke spáchanému trestnému činu a přístupu k plnění povinností v průběhu výkonu trestu. Přearažení do jiné prostupné skupiny vnitřní diferenciací tedy není kázeňským trestem, ale výchovným opatřením.
33. V daném případě navíc požadavek na přearažení odsouzeného z I. do III. prostupné skupiny vnitřní diferenciací v případě uložení kázeňského trestu umístění do celodenního uzavřeného oddílu vyplýval výslovně z čl. 28 odst. 10 písm. b) Vnitřního řádu pro odsouzené Věznice Břeclav. Rozhodnutí ředitele o přearažení žalobce z I. do III. prostupné skupiny vnitřní diferenciací tak bylo v souladu s vnitřním řádem věznice a nedošlo jím k porušení zásady *ne bis in idem* zakotvené v § 47 odst. 2, věta druhá, zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
34. Námitka porušení zákazu dvojího trestání není důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

35. Soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

36. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 18. února 2021

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu